

*Kas gražu, atsilieps, kas
teisinga, nemirs, nors vandenim,
kalnais apklotum.*

Vaižgantas

Rokiškis

PRAGIEDRULIAI

Nepriklausomas rokiškėnų laikraštis

1999 m. sausio 15 d. penktadienis. Nr. 4. (84) Kaina 0,80 Lt.

**Vartoji Obelių aliejų?
Sveikata, žmogau,
jau laimėjai!**

Mažoji Diana laiškų jūroje.

Rimantas Jurgelionis

Tokiu pavadinimu akcinės bendrovės "Obelių aliejus" organizuotoje loterijoje dalyvavo beveik 50 tūkstančių Lietuvos gyventojų – tiek laiškų iki šių metų sausio 1 – osios atkeliavo į įmonę. Reikalavimas buvo vienas – nuėmus nuo aliejaus butelio etiketę, įdėti ją į voką ir išsiųsti į bendrovę.

Sausio 11 – ają, dalyvaujant LNK televizijai

ir Vilniaus reklamos kompanijos AMEBA MEDIA atstovams, šešiametė obelietė Diana Mukaitė ištraukė laiminguosius laiškus.

Pagrindinį prizą – 8 dienų kelionę į Paryžių dviems asmenims – laimėjo šiaulietė Z. Gabriėnė. Tačiau dar liko 49 labai vertingi prizai – PHILIPS firmos maisto ruošimo kombainai, gruzdintuvės, daržovių smulkintuvės.

Nukelta į 2 psl.

Šiandien - naujas laikraščio priedas

Savivaldybės žinios

Respublikos g. 94

Respublikos g. 94, Rokiškio VB bibliografijos, informacijos ir kraštotyros skyrius

Mūsų krašto sporto istorija

Vygandas Pranskūnas

Rajono savivaldybės Kultūros tarnybos vadovas Petras Blaževičius vėl nudžiugino nauju leidiniu – gausiai fotonuotraukomis iliustruota knyga "Rokiškio krašto kūno kultūros ir sporto istorija". Leidykla "Atkula" knygą išleido 1500 egzempliorių tiražu.

Knygos pratarmėje autorius rašo: "1990 – 1995 metais, dirbdamas Rokiškio rajono savivaldybės Kultūros, švietimo ir sporto skyriaus vedėju, pradėjau domėtis Rokiškio krašto kūno kultūros ir sporto istorija. Neretai kildavo daugelis klausimų: kodėl ši, o ne kita sporto šaka populiariausia; kas vienos ar kitos sporto šakos pradininkas; kaip Rokiškio krašte kito kai kurių rungčių rezultatai; kas labiausiai išgarsino mūsų gimtinę ir kt.

1995 metų pabaigoje pradėjau kaupti medžiagą, užrašiau pirmuosius prisiminimus, bet 1996 metų vasaryje šią temą padėjau į šalį, nes, mirus motinai, pradėjau rašyti jai skirtą knygą. Be to, padalijus Kultūros, švietimo ir sporto skyrių į atskirus padalinius, nutolau nuo sporto reikalų. Ir vis dėlto užmiršti to, ką pradėjau, negalėjau. 1997 metais vėl grįžau prie sporto temos".

Pasak autoriaus, jis labai įdomių žinių aptikęs Rokiškio krašto muziejuje, t.y. istorinėje medžiagoje apie Jūžintus. Joje pasakojama apie ilgai išlikusį paprotį rengti jaučių badynes. "Joninių išvakarėse Verpeliškių ir gretimų kaimų gyventojai sueidavo ant Kapkalnio, kur atsinešdavo mėsos, alaus, sukdavo laužus ir suruošdavo bendras vaišes. Joninių rytą, saulei tekant, atsivesdavo geriausius jaučius badynėms.

Dieną prieš badynes jaučių nešerdavo, kad būtų piktesni. Kai varžovai įsiaudrindavo, juos išskirdavo teisėjai, apsirūpinę vandens kibirais ir kartimis. Laimėjusio jaučio savininkas buvo skelbiamas "jaučių karaliumi".

XX amžiaus pirmoje pusėje viena iš energingiausių Lietuvos sporto organizatorių buvo Elena Kubiliūnaitė – Garbačiauskienė, gimusi 1900 metais Rokiškio apskrities Totoriško kaime. Ji buvo viena iš Lietuvos fizinio lavinimo sąjungos steigėjų, šios organizacijos sekretorė. E. Garbačiauskienė buvo ir Lietuvos sporto lygos steigėja, vėliau – pirmoji Lietuvos sporto laikraščio "Lietuvos sportas" redaktorė.

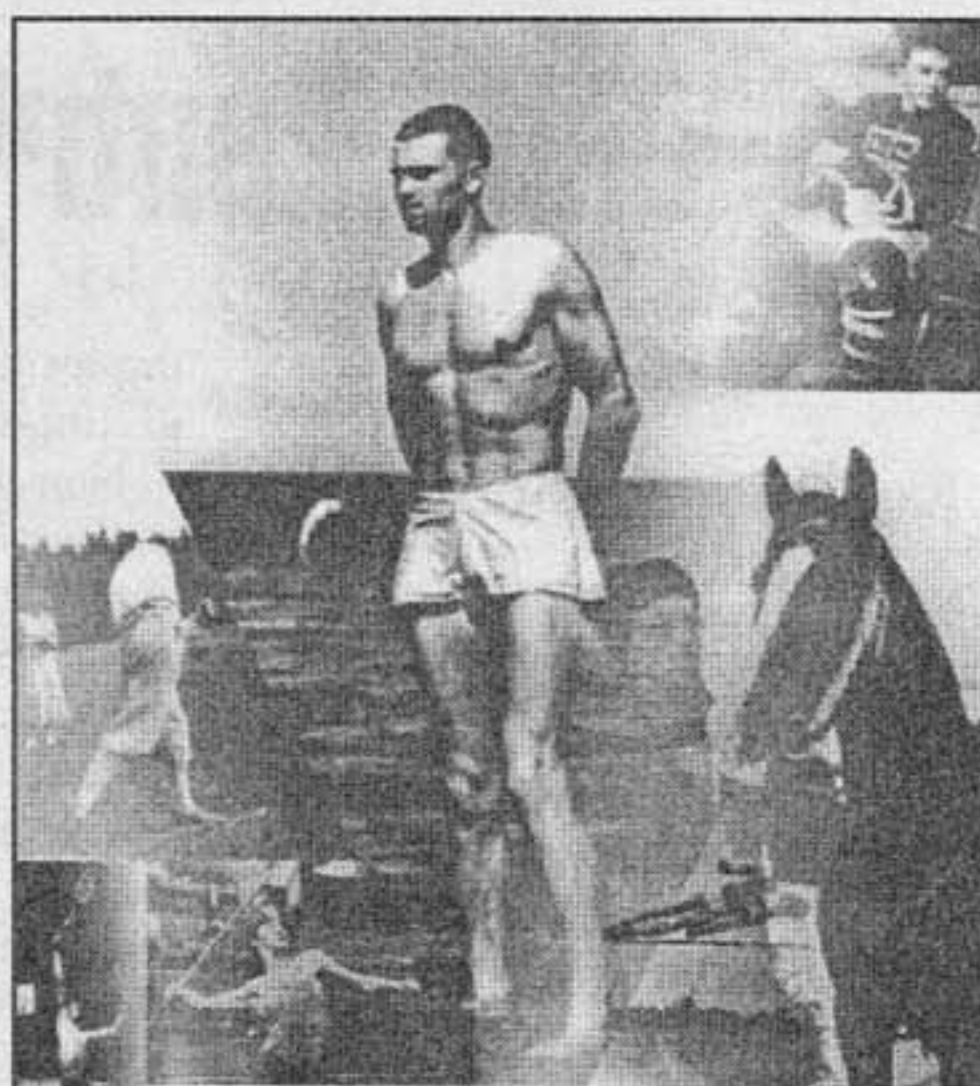
Iš knygos sužinome, kad aktyviausia kūno kultūros ir sporto propaguotoja Rokiškio krašte buvo Šaulių sąjunga, įsikūrusi 1919 metais.

P. Blaževičius apžvelgia kūno kultūrą Rokiškio krašto dvaruose. Rokiškio dvare buvo mėgiami lauko tenisas, svarsčio mėtymas, jodinėjimas. Jodinėjimui buvo laikomi keturi žirgai.

Autorius rašo apie kūno kultūros ir sporto raidą Rokiškio krašte XX amžiaus antrojoje pusėje, bene daugiausia vietos knygoje skiria atskiroms sporto šakoms.

Ne vienas rokiškėnas turbūt dar gerai prisimena žirginio sporto entuziastą Joną Ževeliauską, su ristūnu Tarzanu pasiekusį daug įspūdingų pergalių. J. Ževeliauskas gimė 1923 metais Bajorų kaime. Baigęs tris skyrius Kriaunų pradinėje mokykloje, dirbo ūkyje. Antrojo pasaulinio karo metais kovojo 16-osios lietuviškos divizijos gretose. Žirgų lenktynėse jis pradėjo dalyvauti 1947 metais. 16 metų iš eilės laimėjo prizines vietas rajone, ne kartą tapo respublikinių lenktynių nugalėtoju. Sportuoti J. Ževeliauskas baigė 1972 metais. 1975 metais su šeima išvyko gyventi į Utenos rajoną, dirbo mėsos kombinate, laisvalaikio mėgo drožinėti. Lenktynininkas mirė 1995 metais Utenoje.

1952 – 1954 metais rajono moksleivių spartakiadose vykdavo ir gimnasti-

Petras
Blaževičius

Rokiškio krašto kūno kultūros ir sporto istorija

kos varžybos. Ši sporto šaka tapo populiari, kai 1951 metais į Rokiškio mergaičių vidurinę mokyklą pagal paskyrimą atvyko dirbti Kūno kultūros institutą baigusi Aleksandra Povilaitytė – Kondratienė. Ši žinomo rokiškėno Rudolfo Lymano anūkė turėjo sportinės ir meninės gimnastikos atskyrį. 1954 metais, Rokiškyje atidarius vaikų sporto mokyklą, ji tapo gimnastikos trenere. 1955 metais ją pakeitė dar vienas KKI absolventas Antanas Jakučionis, vėliau tapęs sporto mokyklos direktoriumi.

Knygoje rašoma apie slidinėjimą, čiuožimą, ledo ritulį, sunkiąją atletiką, boksą, imtynes, dviračių sportą, krepšinį ir kitas sporto šakas.

Autorius panaudojo savo archyvuose sukauptą medžiagą, periodinę spaudą, literatūrą. P. Blaževičius baigiamajame žodyje prisipažįsta, kad ši knyga – "vienas iš sunkiausiai rašytų darbų, kurio medžiagai kaupti skyriau daug jėgų ir laiko".

Reikia tikėtis, kad knyga sudomins ne tik su sportu susijusius skaitytojus. Knygoje – dalies mūsų krašto žmonių gyvenimo epizodai, o tuos žmones pažinojo ar dabar pažįsta daugelis rokiškėnų. Ir ne vien kaip sportininkus.

"Turėkite kantrybės: turgus brangs"

Stasys Varneckas

Ko keikiasi kaimiečiai?

Šeštadienį, 9 valandą ryto, panemunėlietis Saulius Stukas jau buvo visai laimingas: perpylęs paskutinį maišą kviečių, į piniginę jis įsidėjo dar vieną 25 litų pluoštelį. Turgus Sauliui baigtas, nors ne visiškai: kartu su žmonele jis dar žadėjo pasidairyti po turgų ir galbūt ką nors nusipirkti.

Saulius Stukas.

- Išėitų, kad kviečių maišas per dvi savaites pabrango 5 litais, - kalbinu Saulių. - Prieš Kalėdas 50 kilogramų buvo galima gauti už 20 litų.

- Žemdirbių aruodai jau senka, - atsakė Saulius Stukas. - Pasiūla po truputį mažėja, kainos kyla.

Sauliaus namai Panemunėlio geležinkelio stoties gyvenvietėje, o jo žemė - 6 hektarai - už 4 kilometrų, Nevieriuose. Sklypas ribojasi su žinomo Salų ūkininko Kazimiero Kalniečio laukais. Tiesa, su kaimynu Saulius dar nedrįsta lygintis. Ne dėl to, kad Kazimiero Kalniečio laukai platesni - žemės galima išsinuomoti, kiek širdis geidžia. Kaimynas pranašesnis technikos kiemu, kuriame svarbiausias, žinoma, javų kombainas. Tai kiekvieno valstiečio svajonė. Tarpukario laikais kulia-

mosios savininkas būdavo pranašesnis ir už 40 hektarų ūkininką.

Nors ir sėkmingai pardavus kviečius, Sauliaus Stuko optimizmas šeštadienį buvo ribotas. Kaip ir visų kaimo žmonių, kurie vis dar nesiliauja keiksnoti valdžią už benzino ir dyzelinio kuro akcizus. Dažnas, pasiėmęs pieštuką, bando suskaičiuoti, kiek jam papildomai kainuos arimas, kultivavimas, sėja, pjūtis. Net ir kviečių maišo atvežimas į turgų. To skaičiavimo rezultatai dažniausiai nepalieka jokių vilčių: iš hektaro prikūlus net po 3 tonas kviečių, pelno neliks. Paprastoji reprodukcija, kaip pasakytų XIX amžiaus ekonomistas Karlas Marksas.

Saulius Stukas Markso, matyt, nestudijavo ir niekada nestudijuos. Jam ir be Markso aišku, kad nei iš 6, nei iš 16 hektarų ūkio turtingas nebūsi.

Seimo narys pataria nenusiminti

Pamačiau po turgų besidairantį Lietuvos Seimo kaimo reikalų komiteto narį Petrą Šalčią.

Pagalvojau, kad tokios progos išsiaiškinti kai kurias valstiečių problemas kitą šeštadienį gali ir nepasitaikyti.

Iš pradžių kalbėjomės, žinoma, apie akcizus, kurie padidino dyzelinio kuro kainą 40 procentų, o benzino - 15. Petro Šalčiaus nuomone, padėties be išieities nebūna, ir Seimas tos išieities ieško. Vyriausybei pavesta iki vasario 15 dienos pateikti priemones, kurios iš esmės sumažintų padidėjusių kuro akcizų įtaką žemės ūkiui. Tų priemonių paieška užsiima Agrarinės ekonomikos instituto mokslininkai. Jų nuomone, geriausia teikti subsidijas prekybei žemės ūkio produkcijai, nes tai populiariausia Europoje subsidijų forma. Tokioms subsidijoms prireiktų šalyje 24 milijonų litų. Žemdirbių savivalda yra kitos nuomonės. Ji reikalauja kompensuoti pa-

pildomas išlaidas apskaičiavus, kiek kuro reikia įdirbti vieną hektarą ir kiek jame užauginama produkcijos. Šiuo atveju prireiktų 50 milijonų.

Seimo nario nuomone, papildomos išlaidos gali būti kompensuojamos iš Kaimo rėmimo fondo lėšų. Be to, yra tikimybė sumažinti paskolų, imamų trąšoms ir degalams, palūkanas. Jei žemdirbiai sumažins išlaidas, nuostolio gali ir nebūti.

Petras Šalčius pasakojo, kad Seimas pagaliau pradėjo svarstyti ilgai atidėliotą Ūkininko ūkio įstatymo projektą. Šis įstatymas nubrėžtų ūkininko ūkio teisinę padėtį, veiklos nutraukimą ir jam teikiamą valstybės paramą. Projekte numatyta, kad privačios nuosavybės teise turima žemėvalda negali būti didesnė kaip 150 hektarų. Nuomojamos žemės plotas būtų neribojamas. Be to, įstatymo projekte planuojama neapmokestinti ūkininko ūkio pajamų, dalį socialinio draudimo ir sveikatos draudimo įmokų sumokėti iš valstybės biudžeto. Svarbi nuostata, kad ūkininkų kooperatyvai, kurių pajamos už perdirbtą savo narių ūkiuose išaugintą produkciją ir suteiktas žemės ūkio paslaugas sudaro daugiau kaip 50 procentų, bus atleidžiami nuo juridinių asmenų pelno mokesčio. Pridėtinės vertės mokestis už paslaugas kooperatyvo nariams nebus skaičiuojamas.

Petras Šalčius pataria žemdirbiams nenusiminti: valdžia jų našlaičiais nepaliks.

O mėsa dar nepabrango

Dažnas rokiškietis, šeštadienį eidamas į mėsos turgų, piniginę pasiimė storesnę, tačiau buvo maloniai nustebintas: mėsos ir jos produktų kainos dar nebuvo pakilusios. Kiaulienos nugarinė, pavyzdžiui, kainavo tik 14 litų - tiek, kiek ir per Adventą. O štai lašiniai netgi atpigo: už kilogramą prašyta 9-10 litų. Gal Rokiškio prekiautojai dar nieko negirdėjo apie naujus akcizus, kurie turėtų sukelti grandininę kainų kilimo reakciją?

- Reakcija dar neprasidėjo, - atsakė man viena nuolatinė prekystalio darbuotoja ir su šypsena prasitarė:

- Turėkite kantrybės, palaukite! Turgus brangs.

Pratęstas dokumentų priėmimas

Vyriausybė pratęsė dokumentų, patvirtinančių piliečių nuosavybės teises į išlikusį nekilnojamąjį turtą ir giminystės ryšį su tokio turto savininku, pateikimo terminą iki 1999 metų gegužės 1 dienos.

Byla bus tiriamą toliau

Generalinė prokuratūra panaikino Rokiškio rajono apylinkės prokuratūros atsiskyrimą iškelti baudžiamąją bylą dėl aštuonių Kurkliečių kaimo gyventojų nužudymo 1945 – ujų liepą.

Dabar jau Generalinėje prokuratūroje, pagal karo nusikaltimo požymius, iškelta baudžiamoji byla, kurios parengtinį tardymą pavesta organizuoti Rokiškio rajono apylinkės prokuratūros vyriausiajai prokurorei Irenai Mikulienei.

Svarbi pergalė

Virginijus Lesmanavičius

Lietuvos krepšinio "B" lygoje "Rokiškio sūrio" komanda iškovojo labai svarbią pergalę prieš Kauno "Politechnikos" penketuką 96:79 (53:30) Taškus pelnė: S.Mikulėnas 33, G.Kravčenka 26, R.Sadaunykas 11, E.Kasimovas 9, D.Naprys 8, V.Bimba 3, V.Galubekas 2, A.Narkevičius 2.

Kitas rungtynes mūsų žais šeštadienį 14 val. su "Kretingos" komanda.

Mėsiedas

Salvinija Kalpokaitė

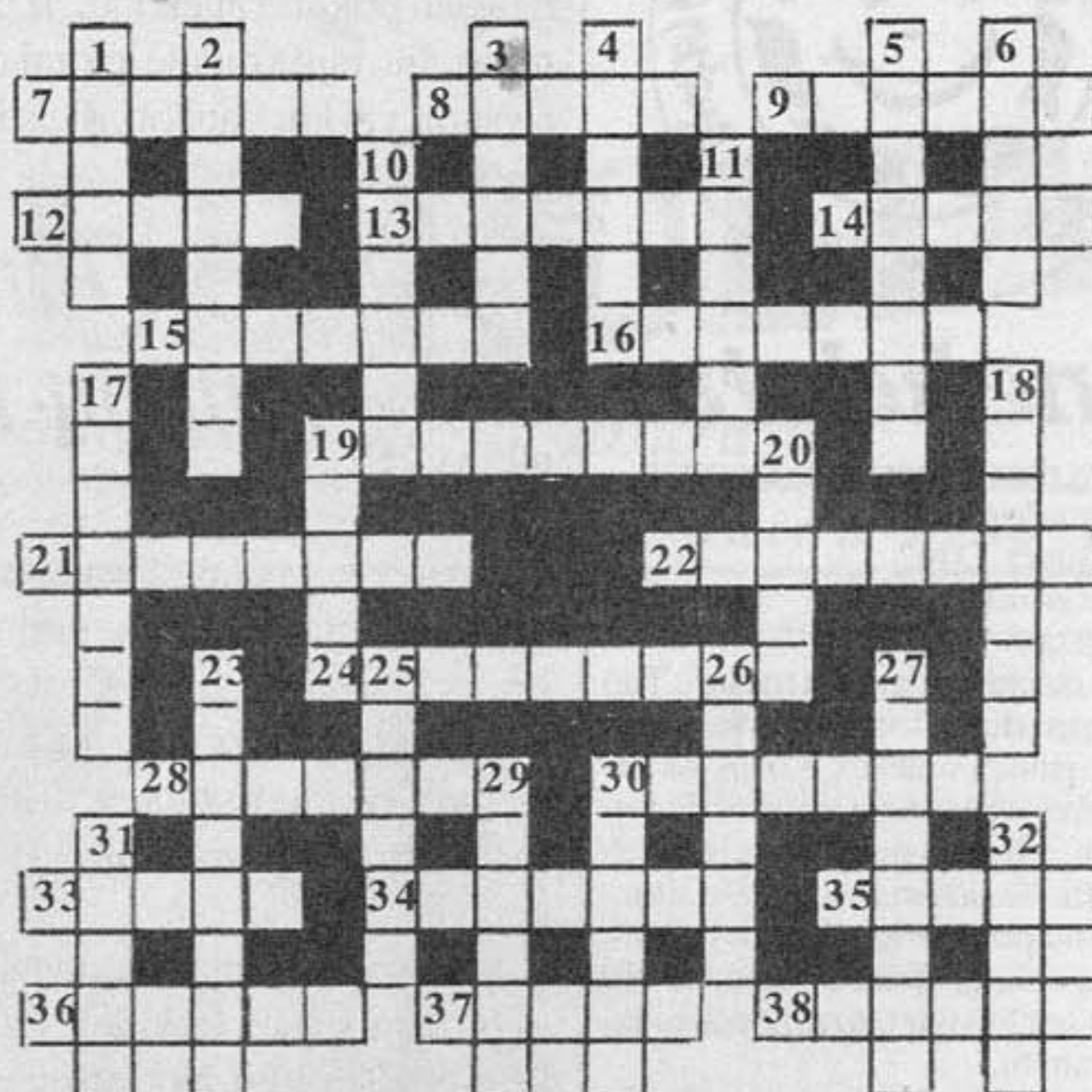
Nuo Kalėdų, kai kur nuo Trijų Karalių iki Užgavėnių – pokalėdinių linksmybių metas, vadinamas Mėsiedu ar Mėsėdžiu. Tuo metu žmonės dažniausiai skerdžia kiaules ir gausiai valgo mėsos. Tai piršlybų ir vestuvių metas. Vyriausiai netekėjusiai mergaitei šeimoje mėsėdis buvo savotiškas išbandymo metas. Mat ketvirtadienis – tradicinė piršlybų diena.

Tą dieną trobą užlaikydavo švariau, tvarkingiau. Svarbiausias valgis buvo kiaušieninė, nors buvo laikoma šviežios mėsos ir blynų, kad netikėtai atvykus piršliams būtų ką patiekti ant stalo.

Dar šio amžiaus pradžioje mėsiedo laikotarpiu buvo gyvas vakaronių paprotys. Susinešusios ratelius ar verpstes, mergelės susiburdavo vakaroti.

Ilgėjant dienoms, artėjant gavėniai, sakydavo: "Jau uždegs kuodelę kielė". Vadinasi, laikas baigti verpinis, metas pradėti austi.

Kryžiažodis

Vertikalčiai:

1. Labai užkrečiama epideminė liga.
2. Trobesys javams krauti.
3. Vandens kauburys, banga.
4. Kas vaikšto prašinėti išmaldos?
5. Šaltis be sniego.
6. Geluonis.
10. Spartumas, tempas.
11. Gyvuliniai riebalai.
17. Kepta kruopų ar trintų bulvių dešra.
18. Išalkęs, jaučiantis alkį.
19. Mėnuo.
20. Derva.
23. Graižaziedžių šeimos pievų augalas.
25. Elnio kailis.
26. Anglų ilgio matas.
27. Dykaragių šeimos žinduolis.
29. Aukštos kokybės dailūs porceliano dirbiniai.
30. Budėjimas laive.
31. Siauras kelelis eiti.
32. Moteriškas vardas.

Horizontalčiai:

7. Kuri nors skeleto dalis.
8. Nedidelis paukštelis ilga uodega.
9. Nenuodinga gyvatė.
12. Plėšikų, banditų grupė.
13. Plėšrus kačių šeimos žvėris.
14. Kas nemato, neregys.
15. Elektros srovės stiprumo vienetas.
16. Vieta aukoms deginti.
19. Laipioti.

21. Įrankis kasti.

22. Senovės graikų ir romėnų vieta, šventovė.

24. Liaukose susidarančių medžiagų išskyrimo procesas.

28. Tankus, panašus į atlasą medvilninis audeklas.

30. Kas vargsta, varguolis.

33. Nedidelis plėšrus meškėnų šeimos žinduolis.

34. Ilgas ispanų sulenkiamas peilis.

35. Vaismedis.

36. Plaukuota gyvulio oda.

37. Istoriskai susiformavusi žmonių bendruomenė.

38. Šieno, šiaudų krūva.

Sudarė

Vaida Pranskūnaitė

Kryžiažodžio, spausdinto 2 – me numerio, atsakymai

1. Maurai. 2. Plaiša 3. Varlė 4. Suknia
4. Pasaga 6. Ukraina 7. Lobynei 8. Akacija 9. Pakulos 10. Ruporas 11. Safyras
12. Para 13. (horizontaliai) Kampuotas 13. (vertikalčiai) Karpa 14. Musai 15. Turtai 16. Skola 17. Oras 18. Luidoras 19. Ruošinys 20. Kova 21. Agitacija 22. Gabija 23. Juokas 24. Aras 25. Stiebas 26. Siutas 27. (horizontaliai) Flotilė 27. (vertikalčiai) Fleita 28. Jansena 29. Karta.

Anekdotai

Anam pasauly susitinka du vyrai:

- Tu nuo ko mirei?
- Iš baimės. O tu?
- O aš iš juoko.
- Kaip tai?

- Na, užsiiminėjau kartą su meiluže. Tuo metu vyras į duris skambina. Meilužė jo paprašo išnešti šiukšles. Kol jis jas neša, aš ramiai apsirengiu ir išeinu. Pareinu namo, o žmona mane siunčia šiukšles išnešti. Na, iškart susigaudau situacijoje ir imu po visus kambarius ieškoti. Valandą ieškau, nieko nerandu. Po to atsisėdu ant lovos ir taip pradedu juoktis, jog mirštu.

- Na, ir kvailas. Jeigu tu būtum šaldytuvą atidaręs, mes abu būtume likę gyvi.

♦♦♦

- Jeigu jūs taip mylite darbą, kodėl jo nesusirandate?

- Deja, meilė akla...

♦♦♦

Vyras žiūri pro langą. Staiga sušunka:

- Sonia, štai eina moteris, kurią Rabinovičius myli!

Žmona puola prie lango, net lėkštė iškrinta iš rankų.

- Kur, kur?

- Štai ten, prie kampo, mėlyna suknelė.

- Idiotas, juk tai jo žmona!

- O ką aš sakiau?

Stasys Varneckas

Apie naujuosius mums jau pri-rašyta daugybė knygų, dar daugiau prikurti anekdotų. Ir tai ne-mostabu: tauta didelė, plotai neap-rėpiami, yra kur paulioti, išleisti pini-gėlius ir kartu likti incognito. Pabandyk Lietuvoje užsakyti šimto kė-

džių restoraną, nukrauti stalus užjūrių likeriais, pats atsisėsti ant grindų ir krimsti sausą baranką! Tuo sulėks visa žiniasklaida, prirašys kalnus po-pieriaus, prisistatys mokesčių inspek-torius ir pasiteiraus, ar tikrai sumo-kėtas PVM.

Lietuvoje naujam lietuviui pasi-slėpti tikrai sunku. Rokiškyje dar sun-kiau. Net išmaldos duoti neįmanoma, ir aukoti kilniam bei visuomeniškam reikalui. Štai prieš pat šv. Kalėdas vie-no lopšelio – darželio – mokyklos auklytės nusprendė surengti šventinį vakarėlį ir taip pradžiuginti savo ug-dytinius, iš kurių daugiau kaip pusė vadinami socialiai remtiniais, o jų tė-veliai – socialiai neįgaliais. Jeigu pa-prasčiau – skurdukais.

Suskaičiuoja auklytės visus centu-kus – mažoka net ir barankos skylei.

- Nulis problemų, - pareiškia jau-na auklytė, vardu... (na, vardo ne-minėsime) – Aš pažįstu vieną naują

rokiškėną. Net ir du. Gausiu.

Nukeliauja auklytė pas naują rokiškėną ir aiškina reikalą. Išaiš-kino. Viską suprato naujasis rokiškėnas ir klausia:

- Kiek reikia?
- Šimto.

- Ko?

Litų, bak-sų, eurų? Eurų, tarp kitko, dar nespaus-dina.

- Litų! Pakaks ir litų, - apsidžiau-gia auklytė ir puola dėkoti:

- Mes jums, pone, būsime ne-paprastai dėkingos. Mes visiems pasakysime.

- Duosiu du šimtus.

Auklytė dar karščiau dėkoja.

- Tris šimtus! Keturis!

Auklytė iš džiaugsmo nebežino, kaip ir bečiulbėti.

- Šimtą duodu Kalėdų dova-noms, - užbaigė aukojimo proce-dūrą naujasis rokiškėnas. - Kitus už tai, kad nedėkotumėte. Ir niekam neprasitartumėte. Aišku?

Auklytei, žinoma, viskas buvo aišku.

Dar kuklesni naujieji lietuviai bū-na, kai kalbasi su teismo antstoliais:

- Nieko neturiu! Nė cento! Nei kilnojamo, nei nekilnojamo! Neti-kite?

- Tikime, - atsako teismo antstolis. - Nė klaust nereikia...

Kuklumas Žmogų ne tik puošia

PRAGIEDRULIAI

Mūsų adresas:

Nepriklausomybės a. 22
4820 Rokiškis

Tel./Faks. 5 13 54

**e-mail: pragiedruliai
@post.omnitel.net**

Leidėjas UAB
"Rokiškio pragiedruliai"
Indeksas 424
2 spaudos lankai.

Laikraštis leidžiamas
trečiadieniais ir
penktadieniais

Tiražas 6025 egz.

Redaktorius
Vygandas Pranskūnas
Tel. 51532
Redaktoriaus pavaduotoja
Rasa Čižauskienė Tel. 51354
Korespondentas
Stanislovas Varneckas Tel. 51354
Buhalterė
Antanina Šapranauskienė Tel. 51354
Leidybos centras:
Jolita Kaškevičienė,
Igoris Skripka Tel. 51354

Rankraščiai negražinami
Redakcija už reklamos ir
skelbimų turinį neatsako
Skelbimai ir prenumerata
redakcijoje priimami darbo
dienomis

Prenumeratos kaina:
1 mėn.- 6 Lt;
3 mėn.- 18 Lt;
6 mėn.- 36 Lt.

Vartoji Obelių aliejų? Sveikata, žmogau, jau laimėjai!

Atkelta iš 1 psl.

"Nesitikėjome, kad loterija taip visus sudomins. Kai kurių laiškai buvo labai originalūs, parašyti eilėmis, papuošti piešiniais. Sulaukėme labai daug padėkų už sveiką ir skanų mūsų aliejų", - sakė bendrovės direktorius Bernardas Trimonis.

Konkurse gana aktyviai dalyvavo ir mūsų rajono gyventojai. Bet loterija yra loterija – laimė nusišypsojo tik vienam rokiškėnui. Virginijus Lukošius, gyvenantis Alyvų gatvėje, laimėjo daržovių smulkinuvę.

Reportažą apie pirmą tokią solidžią loteriją mūsų rajone išvysime šį šeštadienį LNK televizijos "Ryto

rato" laidoje. Kartu pamatysime, kaip gaminamas visų išgirtasis Obelių aliejus.

Tai tik dalis prizų, kurie laukė laimingųjų.

Loteriją filmavo LNK.

Autoriaus nuotraukos

Pradžia, kuriai jau treji metai

Agroservisų kūrimo idėja, jau trejetą metų sklindanti rajone, pagaliau pradedama įgyvendinti. Šią savaitę jos perspektyvos analizuotos rajono savivaldybės, seniūnijų vadovų bei žemės ūkio skyriaus darbuotojų pasitarime, į kurį buvo pakviesti Lietuvos agrarinės ekonomikos instituto vyresnysis mokslinis bendradarbis, agrarinių mokslų daktaras Juozapas Šeštakauskas ir jo kolega inžinierius Arnoldas Milto.

Stasys Varneckas

Jau nebesvarstyta, ar agroservisai kaime reikalingi: į šį klausimą atsakė pats gyvenimas. Rajone kasmet mažėja žemės ūkio bendrovių, kurios už prieinamą kainą padėdavo savo pajininkams ir kitiems kaimo gyventojams įdirbti sklypus, suteikdavo kitas paslaugas. Stambių ūkių, kurie galėtų padėti savo kaimynams, dar nedaug, pagaliau jų šeimininkai užsiėmę savo darbais, jų pagalba kitiems kaimo žmonėms yra tik geros valios pasireiškimas, kurio ne visada pakanka.

Panevėžio apskrityje rokiškėnai pirmieji suskato kurti agroservisus. 1992 metais agroservisas sukurtas Jurbarko rajono Veliuonos seniūnijoje, 1995 – aisiais – to paties rajono Raudonės ir Seredžiaus seniūnijose. Širvintų rajone jau treji metai funkcionuoja Kernavės ir Čiobiškio seniūnijų agroservisai. Trys ag-

roserviso kooperatyvai yra kaimyniniame Anykščių rajone – Burbiškio, Skiemonių ir "Juostos".

Manoma, kad parankiausia agroservisų forma – kooperatyvai. Jų kūrimui gali būti panaudojama jau dabar seniūnijose turima materialinė bazė, prie jų galėtų prisidėti ūkininkai, likviduojamų žemės ūkio bendrovių pajininkai. Lėšų agroservisams kurti bandys surasti rajono savivaldybė, kooperatyvams nemažai gali padėti Kaimo rėmimo fondas. Specialis-

tų, kurie dirbtų seniūnijų agroservisuose, ieškoti nereikės: kaimuose yra ir agronomų, ir inžinierių, ir mechanizatorių.

Agroserviso kooperatyvai užsiimtų ne tik žemės ūkio paslaugomis. Jie galėtų tvarkyti seniūnijų komunalinį ūkį, prižiūrėti kelius ir kt. Tikimasi, kad artimiausiu metu Lietuvos Seime bus sprendžiama, kaip pagerinti atsiskaitymą už agroserviso paslaugas. Tai leistų tas paslaugas padaryti pigesnes, prieinamas visiems kaimo gyventojams.

Dabar seniūnijų vadovai ruošia duomenų bazę, kuria remdamiesi Lietuvos agrarinės ekonomikos instituto mokslininkai ruoš konkrečius agroservisų verslo planus.

Autoriaus nuotrauka

Daug klausimų agrarinių mokslų daktarui Juozapui Šeštakauskui (dešinėje) turėjo rajono žemės ūkio skyriaus vyriausiasis specialistas kaimo reikalams Antanas Kumpauskas.

Savivaldybės žinios

Respublikos g. 94

Rokiškio rajono savivaldybės informacijos puslapis

Dėl tarybos ir valdybos sprendimų pateikimų tvarkos

Siekiant informuoti rajono gyventojus ir viešosios informacijos rengėjus apie savivaldybės darbą bei priimtus sprendimus, įpareigoti:

kancialerijos tarnybos vadovę G.Gavėnienę pateikti rajono valdybos ir tarybos sprendimus priimamojo vedėjai Ž.Pašunskienei:

kancialerijos tarnybos priimanąjo vedėją Ž. Pašukinskienę teikti rajono gyventojams, tarybos nariams ir žiniasklaidos atstovams rajono tarybos ir valdybos sprendimus, jiems prašant.

pateikti reikiamo dokumento kopiją arba supažindinti su dominančia informacija vietoje;

pateikus sprendimus registruoti sprendimų pateikimo žurnale;

piliečių prašymų išduoti sprendimą netenkinti, jeigu pateikiama informacija pažeidžia Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymo nuostatas;

tarybos ir valdybos sprendimus teikti nemokamai, išskyrus mokesį už paslaugas ir patarnavimus, susijusius su dokumentų kopijavimu. Pensininkai, invalidai ir socialiai remtini asmenys nuo šio mokesčio atleidžiami.

Pasirašo rajono meras

Labdaros centras

Toliau bendradarbiaujant su Estenfeldo maltiečiais, buvusiame kino teatre "Aukštaitis" įsteigtas labdaros centras.

Gautai labdarai apskaityti ir paskirstyti gyventojams patvirtinta labdaros išdavimo tvarka:

gauta labdara apskaitoma, sandēliuojama ir saugoma Nepriklausomybės a. 20, Rokiškyje;

gautą labdarą apskaito ir išduoda socialinės paramos – labdaros išdavimo darbuotojos. Labdara užpajamuojama dalyvaujant R. Mikulėnienei;

gauja labdara pasveriama, rūšiuojama pagal prekių grupes ir registruojama specialiai skirtame labdaros žurnale;

teisę gauti labdarą turi kiekvienas rajono pilietis, turintis pažymą iš seniūnijos:

pažymas išduoda ir registruoja socialinės paramos darbuotojas
seniūnijoje arba seniūnas;

piliečiai labdarą atsiima Nepriklausomybės a. 20, Rokiškyje, o apie labdaros atsiėmimą labdaros išdavėjas pažymi labdaros išdavimo knygoje. Išdavėjas iš piliečių surenka seniūnijų išduotas pažymas, kurias iki kiekvieno mėnesio 10 d. grąžina seniūnijoms.

Seniūnijose socialinės paramos darbuotojai veda labdaros žurnalus, kuriuose iš sugrąžintų pažymų įrašomi duomenys apie labdaros faktišką gavimą;

socialinēs paramos – labdaros išdavējas kas mēnesī suveda labdaros prekių likučius, tai pažymēdamas labdaros žurnale;

potvarkio kontrolę pavesti Gailestingumo fondo atstovei P.Mikulienai.

Būsimi leidybos darbai

Rokiškio miesto 500-ųjų metų jubilėjaus paminėjimo komisijos leidybos grupė, susirinkusi į posėdį, aptarė būsimus darbus.

Jau ruošiamas leidinys "Rokiškis ir jo apylinkės nuo seniausių laikų iki mūsų dienų". Istorines studijas ir ikonografinę medžiagą jubiliejiniam leidiniui rengia Lietuvos istorijos instituto moksliniai darbuotojai. Numatoma, kad leidinyje bus publikuojama vienuolikos autorių medžiaga. Knygai išleisti bus skelbiamas viešas konkursas, todėl tikslią išleidimo kainą sužinosime tik pateikus konkurse dalyvaušančių leidyklų tiksliai samatas.

Viešoji biblioteka ruošia Rokiškio krašto žymių žmonių sąvadą, į kurį planuojama įtraukti apie 800 personalijų. Bus įtraukiami mokslo veikėjai, rašytojai, literatai,

vertėjai, kultūros ir meno veikėjai, sportininkai, politikai, kilę iš Rokiškio ar Rokiškio rajono. Pasak Viešosios bibliotekos direktorės Zitės Jodeikienės, sunkiausias dar-

Rokiškiui - 500

bas—atrinkti asme-
da. nis į minėtą sąva-

Švade bus pateikiamos trumpos asmenų biografijos, nurodyti jų pagrindiniai nuopelnai.

Kultūros tarnyba, kartu su pagrindinėmis kultūros įstaigomis, rengia nuotraukomis iliustruotą, informatyvų pristatomojo pobūdžio leidinuką apie kultūros įstaigas bei kultūrinės pakraipos visuomenines organizacijas. Leidinys pasakos apie geriau-

sius meninius kolektyvus ir atlikėjus.

Albumas "Rokiškėnai dailininkai – Rokiškiai" reprezentuos dailininkų kraštiečių bei mūsų rajone gyvenančių profesionalių dailininkų kūrybą. Šiam leidiniui, be rajono savivaldybės, paramą skirs Kultūros ministerija.

Leidybinė komisija siūlo iš dalies (10 tūkst. litų) finansuoti mūsų kraštiečių J.Čeičytės albumą.

Ketinama garbingiausiems miesto svečiams īteikti kvietimus ī jubiliēju, pagamintus šilkgrofiniu ir tipografiniais būdais.

Sumanyta išleisti katalogą, plakatą ir kvietimus į didžiąją jubiliejinę dailininkų parodą.

Kaip ir kiek tai bus įgyvendinta, anot leidybinės grupės narių, parodys laikas ir skirtos lėšos.

Virginija Kliaugienė

Mero padējēja ryšiams su visuomene

Tikrinta smulkaus ir vidutinio verslo centro veikla

Rajono valdybos posėdyje, įvykusiame 1998 m. gruodžio 23 dieną, buvo priimtas sprendimas, kuriuo nuo 1998 m. gruodžio 31 dienos nutarta atleisti Viešosios įstaigos "Rokiškio rajono smulkaus ir vidutinio verslo centras" direktorių Jevgenijų Kudriną iš užimamų pareigų, o savivaldybės kontrolieriui V. Ražinskienei pavesta prieš tai atlikti finansinį patikrinimą.

Savivaldybės kontrolierės informacija

Tikrinimo metu nustatyta, kad dirbdamas verslo centro direktoriumi, J. Kudrinąs rajono valdybai bei tarybai pateiktoje savo darbo ataskaitoje (nuo 1998 m. kovo iki lapkričio) nurodė atliktas paslaugas privačiam sektoriui: atlikti įvairūs vertimai (receptūrų ir kt.), organizuoti anglų kalbos kursai verslininkams, vertėjauta privatiems asmenims su notaro patvirtinimu. Už įvairias paslaugas, atliktus darbus pagal patvirtintus verslo centro įstatus bei paruoštą kainininką nustatyti tam tikri įkainiai. Tačiau tikrinant nerasta atliktų darbų įrodančios dokumentacijos, tuo pačiu nėra įplaukų už minėtus darbus į verslo centro kasą. 1998 m. verslo centras iš rajono įmonių bei organizacijų gavo pajamų (specialiųjų lėšų) – 6562, 70 Lt (už reklamą bei vertėjavimo paslaugas).

J. Kudrinąs nevedė teikiamų paslaugų apskaitos žurnalo, nepateikė pasirašytų sutarčių, nors ataskaitoje tai nurodė. Be to, J. Kudrinąs negrąžino tarnybinio mobiliojo ryšio telefono "Ericson", už kurį pasiūlė sumokėti.

Nuo 1999 m. sausio 1 d. laikinai eiti Viešosios įstaigos "Rokiškio rajono smulkaus ir vidutinio verslo centro" direktoriaus pareigas rajono valdyba pavėdė specialistei J. Blaževičiūtei iki direktoriumi bus paskirtas kitas asmuo. Konkursas jau paskelbtas.

Vida Ražinskiene
Savivaldybės kontrolierė

Permainos

Primenu miesto gyventojams, kad šią žiemą asfaltuotos miesto gatvės barstomos ne druska – sijoto žvyro mišiniu, kaip buvo daroma anksčiau, o vien šlapia druska. 1 kv. metrui naudojamos druska kiekį lemia ant asfalto dangos esantis ledo ar sniego storis, temperatūra.

Pabėrus šlapia druska (skirtingai nuo druska – žvyro mišinio), gatvės asfalto danga ne iš karto tampa saugi. Tai įvyksta po kiek laiko. Druska – žvyro mišiniu šią žiemą barstomos tik miesto žvyruotos gatvės ir pėsčiųjų takai bei šaligatviai.

Asfaltuotas miesto gatves barstyti druska – žvyro mišiniu atsisakyta atlikus ekonominius skaičiavimus. Asfaltuotų gatvių barstymas vien druska kainuoja daug mažiau. Nebereikia kaupti žvyro – druska mišinio atsargų žiemos sezonui, išberti jį į gatves, o pavasarį vėl sušluoti ir išvežti į sąvartyną. Nemaža žvyro dalis patekdavo į miesto lietaus kanalizaciją, ją užterš-

davo. Lietaus kanalizacijos vamzdinių valymas – taip pat sunkus, nemažai sąnaudų reikalaujantis darbas.

Rokiškio miesto gyventojams dera priminti ir apie tai, kad pagal Rokiškio rajono miestų ir kitų gyvenamųjų vietovių tvarkymo bei švaros taisyklių reikalavimus, jeigu organizacijos arba individualaus pastato sklypas nuo gatvės važiuojamosios dalies vidurio yra ne toliau kaip 20 metrų, pastatų savininkai privalo prižiūrėti ir valyti plotą, taip pat šaligatvį, esantį nuo gatvės vidurio iki sklypo. Nesilaikant šio reikalavimo, Administracinių teisių pažeidimo kodekse numatomas įspėjimas arba bauda piliečiams iki vieno šimto litų, o pareigūnams įspėjimas arba bauda iki trijų šimtų litų.

Vytautas Abarius
Rokiškio miesto seniūnijos
vietos ūkio vyr. inžinierius

Konferencija K. Šešelgiui atminti

Kamajuose vyko konferencija, skirta Vilniaus Gedimino technikos universiteto Urbanistikos katedros profesorius Kaziui Šešelgiui atminti. Šios konferencijos idėjos autorius ir organizatorius – profesorius K. Šešelgio bendražygis, tos pačios katedros profesorius habilituotas mokslų daktaras J. Vanagas.

Prieš pat renginį konferencijos dalyviai aplankė K. Šešelgio amžino poilsio vietą, padėjo gėlių.

Pranešimus skaitė Vilniaus dailės akademijos, Kauno technologijos universiteto, Vilniaus Gedimino technikos universiteto doktorantai.

Renginyje dalyvavo savivaldybės administracijos specialistai, architektai, Krašto muziejaus darbuotojai, seniūnai. Organizatoriai pasigėdo vietos gyventojų, pedagogų dėmesio.

Profesorius J. Vanagas padėkojo savo kolegoms už paramą rengiant šią

konferenciją, o vietos valdžiai – už geranorišką pritarimą.

Renginyje dalyvavę rajono meras V. Masiulis bei seniūnas J. Kaupas įteikė suvenyrus organizacinio komiteto nariams, padėkojo už gražią iniciatyvą.

Konferencijos dieną įamžintas profesorius K. Šešelgio atminimas. Jo vardas suteiktas vienai Kamajų miestelio gatvei. Ta proga kalbėjęs žemiečių klubo viceprezidentas A. Magyla pasidžiaugė tokiu vietos gyventojų sumanymu bei išreiškė viltį, kad šio vardo suteikimas įpareigos minėtos gatvės gyventojus dar kruopščiau tvarkytis.

Baigiamosiose diskusijose prof. J. Vanagas paminėjo, jog ši konferencija Kamajuose pirmoji, bet, ko gero, ne paskutinė.

Audronė Kaupienė

Lietuvoje...

⇒ Prezidento Valdo Adamkaus susitikime su penkių didžiųjų Seimo frakcijų lyderiais paaiškėjo, kad valdančioji Konservatorių frakcija pasiruošusi blokuoti kai kurias šalies vadovo iniciatyvas.

V.Adamkus Seimo frakcijų lyderiams, neoficialiomis žiniomis, pasiūlė testuoti Vyriausybės struktūros reorganizavimą, prie Vidaus reikalų ministerijos prijungiant Valdymo reformų ir savivaldybių reikalų ministeriją. Tuo pat metu šalies vadovas siūlė gerokai sumažinti "gremzdžišką" VRM struktūrą.

Po susitikimo Seimo pirmininkas Vytautas Landsbergis sakė, jog dėl galimo Vyriausybės pertvarkymo prezidento ir premjero Gedimino Vagnoriaus požiūriai skiriasi.

Konservatorių lyderiai V.Adamkui išsakė savo kritišką nuomonę ir apie jų siūlymą valstybės kontrolieriumi skirti

Konstitucinio Teismo teisėją Kęstutį Lapinską.

⇒ Generalinis prokuroras Kazys Pėdnyčia atleido iš tarnybos prokuratūroje Panevėžio miesto apylinkės vyriausiąjį prokurorą Rimantą Ražauską, kuris girtavo darbo vietoje ir taip pažemino pareigūno vardą.

⇒ Policijos departamento kriminalinės policijos vyriausiasis komisaras Visvaldas Račkauskas kriminalinės policijos padalinių vadovus informavo, jog netrukus Lietuvos organizuotų nusikaltimų tyrimo tarnybai pradės vadovauti iki šiol ėjęs Alytaus policijos vadovo pareigas Vytautas Grigaravičius.

⇒ Prezidentas Valdas Adamkus pasirašė dekretą, kuriuo susisiekimo ministru paskirtas Seimo narys konservatorius Rimantas Didžiokas.

⇒ Policijos generalinis komisaras E.Gružas, siekdamas pagerinti policijos darbą, paprašė gyventojų anonimiškai teikti informaciją apie rengiamus ir padarytus

nusikaltimus "pasitikėjimo" telefonu 72 53 22.

⇒ Pabrango AB "Panevėžio pienas" gaminama produkcija – dėl pakilusių benzino kainų padidėjo įmonės išlaidos.

⇒ Vyriausybė iš esmės pritarė Akcinių bendrovių įstatymų pataisoms, kuriomis siūloma nuostolingai dirbančioms bendrovėms suteikti galimybę už įsiskolinimus biudžetui ar "Sodrai" atsiskaityti akcijomis.

⇒ Šiemet Lietuvoje juridiniams asmenims bus pradėta pardavinėti žemė.

⇒ Nuo lapkričio 16 – osios iki sausio 8 – osios Lietuvos taupomasis bankas atkurtųjų indėlių savininkams išmokėjo 169,5 mln. litų.

Nuo balandžio vidurio turėtų būti grąžinami indėliai antrajai gyventojų grupei – iš viso maždaug 200 tūkstančių asmenų. Jiems numatoma grąžinti apie 700 mln. litų.

...ir pasaulyje

⇒ Didžiosios Britanijos premjeras T.Bleiras per savo naujametines atostogas Seišeliuose išgelbėjo vandenyne skendusį vyriškį. Premjeras apie savo poelgį viešai nepasigyrė.

⇒ Naujienu agentūra "Interfax" pranešė, kad Borisas Jelcinas yra realiausias kandidatas į Rusijos ir Baltarusijos Sąjungos vadovo postą.

⇒ Nuo sausio 1 dienos elektros energijos kaina Estijoje pakilo nuo maždaug 0,195 iki 0,225 lito už kW. Kovo mėnesį gamtinės

dujos buitiniams vartotojams pabrango iki 1,17 lito už kub. metrą – maždaug trečdaliu.

⇒ Manoma, kad Rusijos gyventojai namuose laiko apie 30–50 milijardų JAV dolerių grynaisiais pinigais.

⇒ Šiais metais gali netekti darbo beveik 100 tūkst. Lenkijos žmonių, lengvosios pramonės darbuotojų. Lenkiška avalynė, tekstilė, drabužiai neatlaikys konkurencijos su daugiausia iš Azijos šalių įvežama pigia produkcija.

⇒ Žuvo visi 39 žmonės, po laidotuvių vykę autobusu, kuris Gruzijoje nukrito nuo 200 metrų skardžio. Manoma, kad autobusą vairavęs mirusiojo giminaitis buvo neblaivus.

⇒ Vieno Gruzijos universiteto dėstyto-

jas Jumbera Lezara, būdamas 61 metų, keliaudamas dviračiu aplink pasaulį, jau pasiekė 147 – ają šalį. Per 3 tūkstančius dienų trukusią kelionę jis nuvažiavo 171 tūkstantį kilometrų.

Drąsaus profesoriaus tikslas – apvažiuoti dviračiu 227 pasaulio šalis, per dieną vidutiniškai įveikiant 150 kilometrų. Žygį J.Lezara planuoja baigti 2001 metais.

⇒ Didžiausia pasaulyje lėktuvų gamintoja kompanija "Boeing" pareiškė, jog 1998 metais gavo užsakymų 656 lėktuvų gamybai, arba 16 proc. daugiau nei 1997 metais. Tuomet buvo gauti 568 užsakymai.

Dužo stiklai

Chuliganams ir vagišiams pastarosiomis dienomis "užkliuvo" įvairių pastatų stiklai. Naktį iš sausio 7 į 8 d. išdaužti rajono Apylinkės teismo rūmų pirmo aukšto patalpų, kurias nuomoja notarė V.V., du vieno lango stiklai.

Rokiškio Respublikos gatvėje išdaužtas stomatologijos kabineto išorinis stiklas. Pastato savininkas šiuo metu gyvena Klaipėdoje. Pastate yra vietos signalizacija. Abiejų įvykių aplinkybės aiškinamos.

Juodupietis N.Č., iš Ukmergės atvykęs į savo butą, rado išplėštą virtuvės langą. Iš buto dingo 300 Lt, vyriškas kostiumas, sportinio stiliaus striukė, arbatos servizas. Nuostolis 630 Lt.

Obelietis L.Č., nuvažiavęs į savo pir-

tį Pakriaunių kaime, rado išdaužtą lango orlaide, išlaužtas grotas. Iš pirties dingo radijo imtuvas VEF, elektrinis arbatinukas, diplomatas su įrankiais ir kiti daiktai.

Sumušti

Rokiškietis R.S. pranešė, kad Obeliuose, prie Jablonskio g. 4 namo, jį sumušė nepažįstamas vyriškis.

Iš policijos suvestinių

Rokiškietį P.M. ir vilnietį L.N. nepažįstami jaunuoliai sumušė kavinėje "Svaja".

Avarijos

Sausio 20 d. apie 11 val. kelio Biržai – Pandėlys – Rokiškis 62-me kilometre, sankryžoje su vietinės reikšmės keliu Rokiškis

– Kavoliškis, kavoliškietis V.B., automobiliu VW Passat išvažiuodamas į pagrindinį kelią, nepraleido BMW-524, kurį vairavo L.U. iš Laibgalių. Avarijos metu nukentėjo pirmojo automobilio vairuotojas ir keleivė, kurie paguldyti į ligoninę.

Tą pačią dieną apie 16.30 val. Rokiškio Respublikos gatvėje A.V. automobiliu VW Passat partrenkė nereguliuojama pėsčiųjų perėja ėjusį J.Ž. Šis paguldytas į ligoninę.

Slėpė mokesčius

Atlikus A.V. individualios įmonės "Konstanta" patikrinimą, nustatyta, kad 1995 – 1997 m. buvo aplaidžiai tvarkoma buhalterinė apskaita, Valstybinei mokesčių inspekcijai pateikiami neteisingi duomenys apie įmonės veiklą.